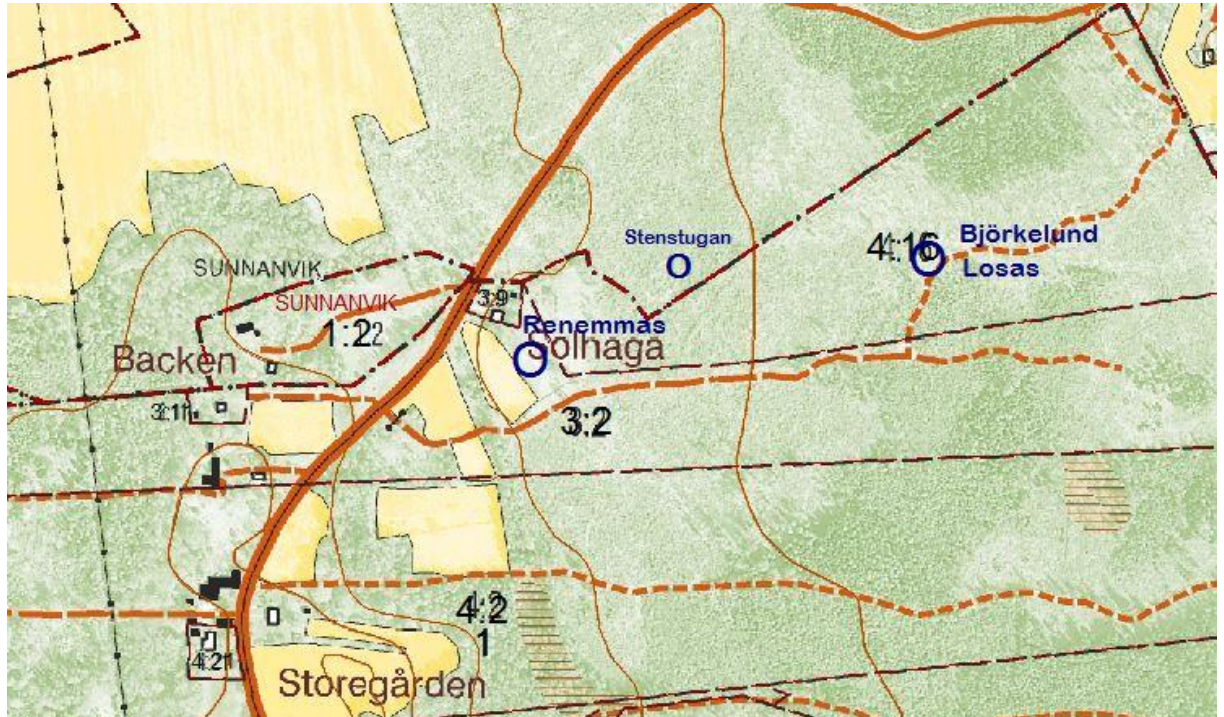

1. Björkelund / Soldattorp nr 70/ Losas

Läge koordinater (RT90 2,5 gon W 0:-15) :

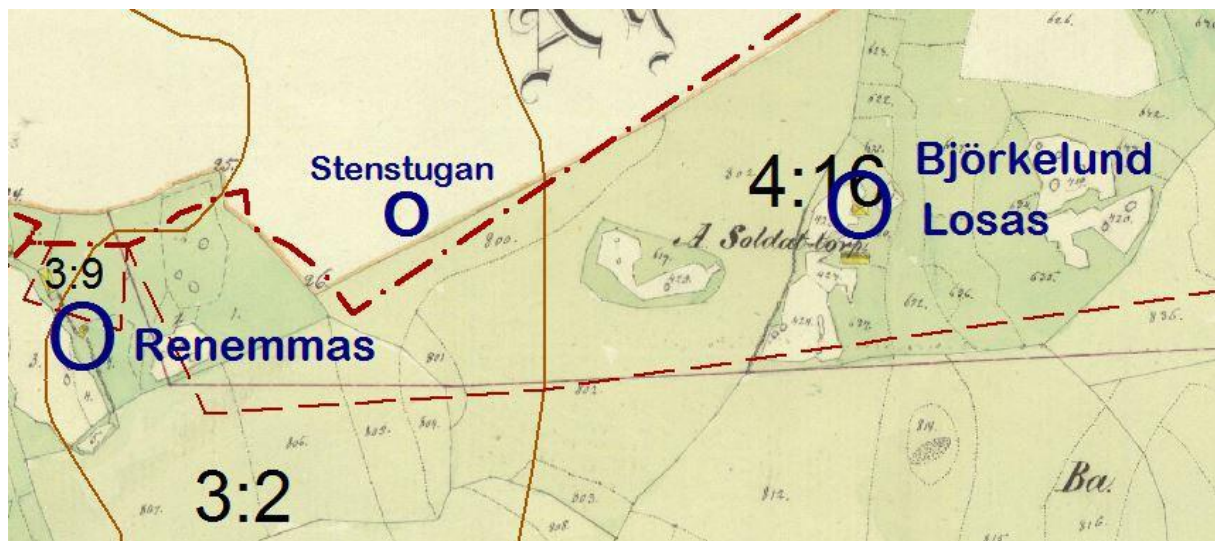
X= 6288485

Y= 1429230

Latitud longitud (SWEREF 99 WGS84):

N= 56 43 5,1

E= 14 38 57,9

Utdrag från Laga skifteskarta 1848 (Lantmäteriet)

Björkelund var först ett torp under Östregård från 1815 till 1859 och sedan Soldattorp nr 70 under Storegård 1866 till 1903. Det var beläget 300 m öster om Solhaga. Torpet kallas Losas, eftersom Olof Loo och sedan hans familj i ytterligare två generationer bodde här.

Boende på torpet under Östregård

Den förste som bor i torpet är afsk. Soldaten Olof Loo. Han har varit soldat på soldattorp nr 70 under Vrankunge Storegård. Han fick avsked 16/3 1815. Olof Loo är född 1766. Sonen Peter Olofsson är född 6/4 1792. Han omkommer som beväringsskarl i Norge.

Den 11 oktober 1816 vigs Olof Loo och Ingrid Persdotter, född 1781, från Tävelsås. Oäkta dottern Stina är född 5/10 1815. Sonen Peter föds 6/4 1817 och dör redan 1835. Dottern Elin föds 4/4 1819.

Olof Loo dör 2/11 1838. I bouppteckningen efter honom visar det sig att han äger bl.a. en "stugebyggnad", en ko och tre får.

År 1840 kommer en ny torpare. Det är Anders Magnusson från Norratorp på Sunnanvik, som gifter sig med Elin Olofsdotter (Olof och Ingrids dotter). De vigs 20/4 1840. Anders är född 23/5 1810 men blir inte så gammal. Han dör i nervfeber 4/9 1846.

Dottern Christina föds 21/10 1845 som oäkta barn. Anders erkänner inte faderskapet och någon annan far anges inte heller. Elin anklagas för hor.

Några år senare, 6/8 1849, föds dottern Ingrid Maria också hon som oäkta barn. Vid husförhören 1848 och 1858 anmäls Elin för brännvinshantering.

Olof Loos änka, Ingrid Persdotter, avlider 6/1 1865. De sista åren är hon svagsint och får fattighjälp. Efter Laga skifte 1859 blir Björkelund soldattorp nr 70 under Storegård.

Vid Laga skiftet 1858 finns det fyra aplar och ett päronträd på torpet.

Boende på Soldattorp nr 70 under Storegård

Förutom Elin Olofsdotter, som nu är torparrendator, bor på torpet hennes dotter Christina Johannisdotter (tidigare Olofsdotter) och den inhyste rekryten Lars Håkansson Bo född 20/9 1849. Han kommer från Lövhult. Christina och Lars gifter sig 31/12 1870 och dottern Signild Augusta föds 2/7 1871. Familjen flyttar till Västra Torsås 6/11 1871.

Från 1870 är Elin Olofsdotters syster, frånskilda hustrun Stina Olofsdotter, inhyt hos henne. Systemen dör 1/5 1883. År 1880 flyttar änkan Emilia Rothstein (Rhenemma) in som inhysing. Hon är född 16/9 1827 och dör 28/12 1902. Hon flyttar hit från det gamla soldattorpet.

Änkan Elin Olofsdotter flyttar till Kalvsvik 21/10 1881, gifter sig 23/12 1881 men blir snart änka igen och flyttar tillbaka till Björkelund 1883. Hon bor kvar där till sin död 12/1 1900 som inhyses.

Soldater antagna vid torpet 1859 – 1903 är:

Johan Peter Holmgren	född 6/10 1837	antagen 25/2 1859	
Ernst Möller	född 2/2 1848	antagen 14/3 1862	död 17/4 1885
Anders Stolt	född 30/12 1870	antagen 17/4 1885	

Alla tre är trumslagare. Ingen av dem bor på soldattorpet.

Källor: Skatelövs husförhörslängder

A1:5 sid 51, A1:7 sid 419, A1:8 sid 504, A1:9 sid 509, A1:14 sid 306, A1:16 sid 298, A1:18 sid 703, A1:20 sid 710, A1:22 sid 710, A11a:2 sid.710 samt Kinnevalds häradsrätt F11:23 sid 139

Forskning utförd av Ingolf Berg:

Olof Loo antogs den 24 mars 1773 för Vrankunge Storegård (kompaninr 70; [reg.nr](#) 482) som tillhörde Premiermajorens kompani vid Kronobergs regemente. I soldatregistret Kronoberg står att Olof Carlsson Loo tillhör Skatelöfs kompani. Ingen grad är angiven och han är 170 cm lång. I 1790 års rulla står han som saknad.

Han efterträdde soldaten Magnus Breiding som avlidit den 15 nov. 1771 - soldattorpet hade alltså stått vakant då Loo kom dit. Olof Loo angavs som smålänning och var 1775 24 år, dvs född ca 1751. Han uppges vara gift vid mönstringen i Växjö den 4 september 1775.

När 1:a hustrun Britta Nilsson dör 1785-10-13 gifter Olof Carlsson Loo om sig med Ingeborg Pehrsson född 1758. Hennes bostad är vid giftet Sunnanvik. När Olof Carlsson Lo dör gifter Ingeborg snart om sig med Olof Ericsson Loo född 1766. Hans längd är 170 cm och ingen grad är angiven. 1789 tar han värvning i Skatelöfs kompani och 18150326 tar han avsked efter 26 tjänsteår. Olof Ericsson Loo står som född i Skåne. Ingeborg dör troligtvis 1814.

1779 var Olof Carlsson Lo fadder till Kerstin Svensdotter. Dotter till Sven Nilsson, Agnäs som är bror till Olofs 1:a hustru Britta Nilsson. Bor på torp nr. KR-020208. Rote Vrankunge (70) Står som abs.i husförhörslängden 1785 s.23.

1789 20 februari dör Olof Lo i Finland. Det står endast i generalmönstringsrullan "siuk i Willekalla". I likvidationsrullan från 1789, som gäller för Premiermajorens kompani, finns det antecknat: Olof Lo, död den 20 februari 1789. Ersatt den 29 april 1789 med Olof Lo (det vill säga en annan, yngre Olof) (se bifogad kopia ur: Kronobergs regemente, Handlingar i kronologisk ordning, volym 31, nr 9).

Äldre forskning om torpet

"Det har varit Storegårds knekttorp. Marken inköptes på sin tid av Johan Nilsson i Mellangården till vilken gård det fortfarande hör. Torpet är beläget ca 300 meter öster om Solhaga. Boningshuset var ryggåsstuga. Möjligen har stället fått sitt namn efter någon soldat "Lod". Den sista som bodde där, var "LillEmman". Tidigare bodde "Los-Elin" och "Los-Stina" där. Det som nu finns kvar av det gamla soldattorpet är potatiskällaren samt rester efter husgrunden." (Gunnar Nilssons torputredning 1952-53)

2 hus, 2 brunnar, 2 ladugårdar, 1 källare. "Blev osams om brunnen, därför grävdes en till." (Från torpinventering i Vrankunge på 1980-talet.)

Torpgrund återfunnen den 27/4 2013

Torpskylt uppsatt den / 20.....

Bilden visar jordkällare som tillhör torpet. Foto: Börje Silkenäs